

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN JA KAJAANIN AMMATTIKORKEAKOULUN VÄLINEN SOPIMUS KAUDELLE 2021-2024

1. Kohti vuoden 2030 tavoitetilaa

Opetus- ja kulttuuriministeriö ja ammattikorkeakoulu ovat ammattikorkeakoululain (932/2014) 42 §:n 1 momentin nojalla sopineet ammattikorkeakoulun toiminnalle asetettavista tavoitteista. Sopimuksessa asetetut tavoitteet on johdettu hallitusohjelmasta, hallituksen toimintasuunnitelmasta, korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visiosta 2030 sekä korkeakoulun strategiasta.

Korkeakoulut luovat edellytyksiä sivistyksen, kestävän kasvun ja hyvinvoinnin sekä Suomen kilpailukyvyn vahvistamiselle. Ne tuottavat yhteiskuntaa kehittävää uutta tietoa ja osaamista.

Globalisaatio ja rajat ylittävä kilpailu osaamisesta ja osaajista sekä tieteen ja teknologian kehitys yhdistettynä työn murrokseen aiheuttavat korkeakouluissa tarpeen arvioida ja suunnata toimintaa uudelleen. Toiminnan lähtökohtia ovat uusin käytettävissä oleva tieto, kestävä kehitys, kansainvälisyys ja globaali vastuu. Yhteiskunnan eheys ja vahva demokratia edellyttävät korkeakouluilta vastuullista vaikuttamista.

Korkeakoulut ovat aktiivisia globaaleissa edelläkävijäverkostoissa, jotka auttavat ratkaisemaan ihmiskunnan haasteita. Monialainen yhteistyö ja avoimet toimintatavat ovat tutkimuksen, koulutuksen ja innovaatiotoiminnan keskeisiä voimavaroja. Korkeakoulut osallistuvat aktiivisesti kansainvälisesti kilpailukykyisten osaamiskeskittymien ja innovaatioekosysteemien kehittämiseen.

Nostamalla osaamis- ja koulutustasoa vastataan työn muutokseen ja mahdollistetaan erikoistuminen korkeaa osaamista vaativiin tehtäviin. Korkeakoulut toimivat oppijakeskeisesti ja tukevat jatkuvaa oppimista elämän eri tilanteissa. Korkeakoulut tekevät valtakunnallisesti yhteistyötä avointen, saavutettavien ja joustavien opiskelumahdollisuuksien rakentamiseksi. Toimintatapojen uudistaminen parantaa korkeakoulutuksen saavutettavuutta, yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa. Koulutussällöt, oppimisympäristöt, opiskelijoiden ohjaus ja korkeakoulujen vahva vuorovaikutus työelämän kanssa tukevat työelämään sijoittumista.

Hyvinvoivat korkeakouluyhteisöt ovat Suomen voimavara ja kilpailutekijä. Korkeakouluja johdetaan hyvin, työhyvinvointiin panostetaan ja osaamisen kehittämisestä huolehditaan systemaattisesti. Korkeakoulut ovat Suomen parhaita työ- ja opiskelupaikkoja.

2. Korkeakoulun strategiset valinnat, profiili ja vahvuusalat

2.1 Strategiset tavoitteet, valinnat ja profiili

Kajaanin ammattikorkeakoulun visiona on olla pieni suuri korkeakoulu. Ammattikorkeakoulu profiloituu ketterästi toimintaympäristön muutoksiin reagoivana korkeakouluna, joka yhdistää monialaisen osaamisen tuloksekkaaseen ja vaikuttavaan koulutukseen ja TKI-toimintaan. Kajaanin ammattikorkeakoulu ylläpitää ja kehittää osaamista Kainuun, Koillismaan ja Pohjois-Pohjanmaan eteläisten seutukuntien tarpeisiin ja on ydintoimija korkeakoulun ympärille rakentuneessa ekosysteemissä. Ammattikorkeakoulu kouluttaa tulevaisuuden osaajia, jotka yhdessä tekevät seudusta elinvoimaisen ja kansainvälisesti houkuttelevan ympäristön yrityksille ja opiskelijoille.

Ammattikorkeakoulun tavoitteena on uudistaa korkeakoulutusta, ja luoda toiminta-alueelleen onnistumisen ja menestymisen mahdollisuuksia. Ammattikorkeakoulu on asettanut tavoitteekseen olla haluttu ja kiinnostava paikka kasvaa omaan ammattilaisen mittaansa.

Kajaanin ammattikorkeakoulu on jakanut strategiset tavoitteensa kolmeen päätavoitteeseen:

- Vetovoimainen ja hyvinvoiva korkeakoulu yhteisö, jonka toimintakulttuuri on avoin ja osallistava;
- Tuloksellinen ja tehokas koulutus toiminta-alueen tarpeisiin uudistaen aluetta, kantaen vastuuta kestävästä kehityksestä ja hyödyntäen poikkialaisia ja verkostomaisia toteutuksia;
- Valitsemillaan kärjillä kansallisesti ja globaalisti kiinnostava kumppani.

Ammattikorkeakoulu on hiilineutraali vuoteen 2030 mennessä.

2.2 Vahvuusalat ja uudet, nousevat alat

Ammattikorkeakoulu suuntaa toimintaansa yhden, toimintaa läpileikkaavan profiilin - *digitalisoituvan yhteiskunnan ratkaisut* - avulla.

Ammattikorkeakoulun kolmella osaamisalueella on kullakin yksi ammattikorkeakoulun profiilia tukeva vahvuusala. Teknologia -osaamisalueen vahvuus on *digitaaliset tuotantorakenteet*. Sairaala- ja terveydenhoito -osaamisalueen vahvuusala on *digitaalisuus sote-palveluissa*. Business -osaamisalueen vahvuutena on *liiketoimintapotentiaali*.

3. Korkeakoulun strategiaa tukevat toimenpiteet ja tutkintotavoitteet

Korkeakoulut ja opetus- ja kulttuuriministeriö sitoutuvat korkeakoulutuksen ja tutkimuksen vision 2030 toimeenpanoon. Korkeakoulujen digivisio toteutetaan korkeakoulujen yhteisen tiekartan mukaisesti.

3.1 Korkeakoulun strategiaa tukevat toimenpiteet

Kajaanin ammattikorkeakoulu on tunnistanut kolme keskeistä kehittämiskohdetta.

Vetovoimainen ja hyvinvoiva korkeakoulu yhteisö

Kehittämiskohteessa onnistuminen näkyy ammattikorkeakoulun tavoitteissa seuraavasti:

- Kajaanin ammattikorkeakoulu on uudistava korkeakoulu, joka yhdistää monialaisen osaamisen tuloksekkaaseen ja vaikuttavaan koulutukseen ja TKI-toimintaan.
- Kajaanin ammattikorkeakoulu tarjoaa ammattikorkeakoulun ja Kainuun vahvuuksiin nojaavien koulutusten erikoistumisalat avoimeen kansalliseen käyttöön.
- Ammattikorkeakoulu vastaa alueellisesta korkeakoulutuksesta luomalla johtavien korkeakoulujen kanssa kiinnostavia malleja koulutuspolkuihin kaikille oppijoille.
- Ammattikorkeakoulu tekee ja syventää arvoa tuottavaa työelämäyhteistyötä.
- Ammattikorkeakoulun toimintakulttuuri on avoin ja osallistava. Tulosindikaattoreihin nojaava johtamis- ja laatujärjestelmä pidetään kirkkana.
- Ammattikorkeakoulu tekee työtä matalalla organisaatorakenteella, joka mahdollistaa joustavuuden ja nopean päätöksenteon. Ammattikorkeakoulu panostaa henkilökunnan osaamisen kehittämiseen ja työhyvinvointiin, esimiestoiminnan jatkuvaan kehittämiseen sekä jatkuvaan ja läpinäkyvään palautteen antamiseen ja sen käsittelyyn.
- Ammattikorkeakoulun opiskelijat tunnistavat ylivoimaisen hyvän oppimiskokemuksen sekä välittämisen ilmapiiriin.
- Ammattikorkeakoulu viestii yhdessä ja läpinäkyvästi.

Seurantaindikaattorit:

Ensisijaisten hakijoiden määrä (sis. AMK- ja YAMK-tutkintoon johtavat koulutukset) 2024: 1900 (2019: 1557, 2022: 1750)

Ulkopuolinen täydentävä rahoitus 2024: 40,3 % (2019: 32,3 %, 2022: 37 %)

Tuloksellinen ja tehokas koulutus toiminta-alueen tarpeisiin

Kehittämiskohteessa onnistuminen näkyy ammattikorkeakoulun tavoitteissa seuraavasti:

- Elinvoiman ylläpitäminen Kainuussa, Koillismaalla ja Pohjois-Pohjanmaan eteläisillä seutukunnilla, tukemalla kehitystä ja tuottamalla osaamista tarpeeseen.
- Profiloituminen koulutuksiin, joilla on tarve alueella, jotka tukevat elinkeinorakennetta ja työllistävät hyvin, ja jotka luovat uutta liiketoimintaa ja mahdollisuuksia.
- Toiminta-alueen uudistaminen sekä osaamisen, työvoiman, yrittäjyyden ja yhteistyön tuominen alueelle.
- Vastuun kantaminen kestävästä kehityksestä - luonto, raaka-aineet ja liiketoiminta huomioiden. Kestävän kehityksen osaajien kouluttaminen työelämään.
- Poikkialaisten toteutusten hyödyntäminen kaikessa toiminnassa.
- Verkko-opintojen tarjoaminen täydentävinä/vaihtoehtoisina opintoina kaikissa koulutuksissa.
- Tiimiopettajuuden ja työelämän asiantuntijoiden hyödyntäminen opetuksessa.
- Avoimen tieteen ja tutkimuksen (ATT) sekä avoimen datan periaatteisiin sitoutuminen kaikessa toiminnassa.

Seurantaindikaattorit:

Tutkinnon tavoiteajassa suorittaneiden osuus AMK-tutkintoon johtavassa koulutuksessa 2024: 73 % (vuosi 2019 69,7 %, 2022: 71,5 %)

Keskeyttäneiden määrä AMK-tutkintoon johtavassa koulutuksessa (sis. päivä- ja monimuotototeutukset) 2024: 9,75 % (2019: 10,5 %, 2022: 10,4 %)

Digitaaliset suoritustavat ammattikorkeakoulun sisällöistä 2024: 25 % (2019: lähtötaso, 2022: 20 %)

Valitsemillaan kärjillä kansallisesti ja globaalisti kiinnostava kumppani

Kehittämiskohteessa onnistuminen näkyy ammattikorkeakoulun tavoitteissa seuraavasti:

- Opetusta tukevien kehitys- ja tutkimustiimien vahvistaminen kärkiosaamisaloille: Serious gaming, VR/AR ja Exergaming, Tekoäly ja ohjelmistorobotiikka, Kiertotalous ja mittaustekniikka, Digitaalisuus sote-palveluissa ja palliatiivinen hoitotyö
- Aktiivisesti, mutta valikoivasti kv-yhteistyössä toimiminen tarjoten englanninkielisiä tutkintoja, double-degree -ohjelmia, opiskelijavaihtoa sekä tutkimusyhteistyötä.
- Maksullisen koulutustarjonnan kuten yritysten sisäisten koulutusten, jatkuvan oppimisen sekä kansainvälisten koulutushankkeiden kehittäminen.
- Mallien luominen mm. konesalien energiatehokkuuteen sekä uusiutuvien energiamuotojen kehityksen tukeminen akkumetallien jalostuksen kautta.

Seurantaindikaattorit:

Ulkopuolinen täydentävä rahoitus 2024: 40,3 % (2019: 32,3 %, 2022: 37 %)

Julkaisut 2024: 200 (2019: 155, 2022: 180)

Ammattikorkeakoulun strategiset toimenpiteet jakautuvat kolmeen teemaan.

Osaaminen ja rekrytointi

Ammattikorkeakoulu vahvistaa valmiuttaan kansainvälisiin rekrytointeihin opiskelijoille ja yhteistyössä työvoimapalveluiden kanssa myös työmarkkinoille.

Koulutusasteet ylittävä jatkuvan oppimisen malli

Tavoitteena on koulutusasteet ylittävien sisältöjen tarjoaminen menetelmin, jotka mahdollistavat tarjonnan myös alueille, joista on haastavaa matkustaa lähiopetukseen. Malli sisältää opettajuuden, pedagogian ja niihin liittyvien toimintamallien kehittämisen.

Suurteholaskennan kansallisen alustan sekä sovellusekosysteemin käyttöönotto

Tavoitteena on tuottaa eri alojen osaajia, jotka hyödyntävät tekoälyä ja suurteholaskennan avaamia mahdollisuuksia. Opiskelijat tuovat yhteistyökumppaneiden tarpeet osaksi opintojaan. Yhteistyö yritysten kanssa mahdollistaa kansallisen infrastruktuurin hyödyntämisen laajemmalle soveltajajoukolle.

3.2 Tutkintotavoitteet

Tavoitteena on, että korkeakoulutettujen määrä nousee vähintään 50 prosenttiin nuorista aikuisista vuoteen 2030 mennessä. Uuden työvoiman tarpeen näkökulmasta kasvu painottuu korkeakoulutettuihin. Vuonna 2030 suoritettaisiin ammattikorkeakoulututkintoja ja yliopistojen ylempiä korkeakoulututkintoja yhteensä noin 49 000. Koulutustason nostoon, hakijasuman purkamiseen sekä alojen ja alueiden osaajapulaan vastataan läpäisyä parantamalla ja lisäämällä korkeakoulutuksen aloituspaikkoja sekä suomen ja ruotsinkielisessä että vieraskielisessä koulutuksessa. Korkeakoulut ennakoivat työvoima- ja koulutustarpeita yhteistyössä eri sidosryhmiensä kanssa.

Korkeakoulut kasvattavat merkittävästi aidosti ensimmäistä opiskelupaikkaa hakevien osuutta opiskelemaan valittavista sopimuskauden loppuun mennessä. Korkeakoulut tehostavat siirto-opiskelijoiden valintaa vastaamaan kysyntään.

Korkeakoulut tiivistävät työ- ja elinkeinoelämäyhteistyötä ja parantavat opiskelijoiden työelämävalmiuksia kaikilla tutkintotasoilla. Korkeakoulut edistävät tohtoritutkinnon suorittaneiden liikkuvuutta ja sijoittumista myös muihin kuin korkeakoulujen tehtäviin. Korkeakoulut edistävät yhdessä eri toimijoiden kanssa ulkomaalaisten tutkijoiden, opiskelijoiden ja tutkinnon suorittaneiden integroitumista Suomeen ja suomalaisille työmarkkinoille.

Tavoitteet	Vuosina 2021 - 2024 keskimäärin
Ammattikorkeakoulututkinnot	403
Humanistiset alat, lääketieteet sekä terveys- ja hyvinvointialat	110
Liiketalous, hallinto- ja oikeustieteet sekä palvelualat	170
Luonnontieteet, tietojenkäsittely ja tietoliikenne, tekniikan alat sekä maatalous- ja metsätieteelliset alat	123
Ammattikorkeakoulukohtaiset tavoitteet	
Ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot	56

4. Rahoitus

Opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää ammattikorkeakoululle perusrahoitusta ammattikorkeakoululaissa säädettyjen tehtävien toteuttamiseksi ammattikorkeakoululain (932/2014) 43§:n, ammattikorkeakouluista annetun valtioneuvoston asetuksen (1129/2014) 12, 13 ja 14 §:n ja ammattikorkeakoulujen perusrahoituksen laskentakriteereistä annetun opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksen (117/2019) perusteella yhteensä 14 729 000 euroa momentilta 29.40.55 seuraavasti:

a) Laskennallisin perustein määräytyvään perusrahoitukseen 12 965 000 euroa.

Strategiaperusteista rahoitusta kohdennetaan ammattikorkeakoululle yhteensä 983 000 euroa vuonna 2021, 928 000 euroa vuonna 2022, 928 000 euroa vuonna 2023 ja 928 000 euroa vuonna 2024.

- Rahoituksesta kohdennetaan ammattikorkeakoulun strategian mukaiseen toimintaan 600 000 euroa vuonna 2021, 550 000 euroa vuonna 2022, 550 000 euroa vuonna 2023 ja 550 000 euroa vuonna 2024 ottaen huomioon ammattikorkeakoulun strategia ja sopimuksessa kohdassa 3.1 nimetyt strategisen kehittämisen toimenpiteet.

- Rahoituksesta kohdennetaan strategiaperusteisen rahoituksen ohjelmaosuuden (liite) mukaisesti:

a) Koulutus- ja osaamistason nostamiseen 62 000 euroa vuonna 2021, 57 000 euroa vuonna 2022, 57 000 euroa vuonna 2023 ja 57 000 euroa vuonna 2024. Lisäksi ammattikorkeakoululle osoitetaan helmikuussa 2021 erillisellä päätöksellä vuosien 2021-2022 lisäaloituspaikkojen osarahoituksena vuoden 2020 määrärahoista 131 000 euroa.

- b) Korkeakoulujen kansainvälisyyden ja koulutusperäisen maahanmuuton ja integroitumisen edistämiseen 321 000 euroa vuonna 2021, 321 000 euroa vuonna 2022, 321 000 euroa vuonna 2023 ja 321 000 euroa vuonna 2024.
- c) Korkeakoulujen digitaalisen palveluympäristön kehittämisen rahoitus (800 000 euroa/v vuosina 2021-2024) on ammattikorkeakoulujen osalta osoitettu koordinaatiosta vastaavalle Metropolia Ammattikorkeakoululle.

b) Ammattikorkeakoulun valtionrahoitukseen sisältyy laskennallisin perustein määräytyvään perusrahoituksen ulkopuolella vuonna 2021 lisäksi

- 781 000 euroa arvonlisäverolain (1501/1993) 39 §:ssä ja 40 §:ssä tarkoitettuihin koulutuspalveluihin sekä ammattikorkeakoulujen muuhun kuin liiketaloudelliseen toimintaan liittyviin hankintoihin ja toimitilavuokriin sisältyvien arvonlisäverojen osuus ammattikorkeakouluille aiheutuneista kustannuksista.

Myönnettyä rahoitusta ei käytetä elinkeinotoiminnan tukemiseen.

5. Seuranta

Ministeriö seuraa korkeakoulujen toimintaa, maksuvalmiutta ja vakavaraisuutta tilinpäätösten, tilastoseurannan ja ohjaukseen liittyvien korkeakouluvierailujen kautta.

Korkeakoulu raportoi toiminnastaan tilinpäätöksessä ja siihen kuuluvassa toimintakertomuksessa sekä vuosittain sovittavalla tavalla sopimuksen tavoitteiden ja korkeakoulun strategian toteuttamisen keskeisten toimenpiteiden toteutumisesta. Korkeakoulu myös perustelee mahdolliset poikkeamat sovittujen tavoitteiden toteutumisessa tai toimenpiteiden ajoituksessa. Rahoituksen käytöstä raportoidaan korkeakoulujen taloushallinnon koodiston mukaisesti. Korkeakoulu informoi ennakoivasti ministeriötä rakenteellisista uudistuksista, joilla on merkittäviä henkilöstövaikutuksia.

Ministeriö varmistaa sopimuskauden aikana, että korkeakoulu on käynnistänyt tai edennyt sopimuksen mukaisissa toimenpiteissä. Mahdollisissa ongelmatilanteissa ministeriö käy tarkentavan keskustelun korkeakoulun kanssa aiemmin päätetyn strategiarahoituksen tason tarkistamiseksi.

Allekirjoitukset

Tätä sopimusta on tehty kaksi saman sisältöistä kappaletta, yksi kummallekin osapuolelle.

Atte Jääskeläinen
Ylijohtaja

Aki Räisänen
Hallituksen puheenjohtaja

Jorma Karhu
Opetusneuvos

Matti Sarén
Rehtori

Liitteet

Liite 1 Valtioneuvoston korkeakoulu- ja tiedepoliittisia tavoitteita tukeva strategiaperusteinen rahoitusosuus 2021-2024

Liite 2 Korkeakoulujen kansainvälisyysohjelma 2021-2024, Kajaanin ammattikorkeakoulu